Ο ΖΗΤΙΑΝΟΣ
Ἢ
ΤΟ ΨΟΦΙΟ ΣΚΥΛΙ

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ — ΖΗΤΙΑΝΟΣ — ΣΤΡΑΤΙΩΤΕΣ

Μιὰ πύλη. Δεξιά της κάθεται ἀνακούρκουδα ὁ Ζητιάνος. Ἕνας γεροδεμένος, κουρελιάρης νέος μὲ ὠχρο-ἀσβεστώδικο μέτωπο. Ἔχει μαζί του ἕνα ὀργανάκι, ποὺ τὸ κρύβει κάτω ἀπ' τὰ κουρελιασμένα ροῦχα του. Ἀκούγεται μιὰ καγονιά. Ὁ Αὐτοκράτορας πλησιάζει, τὸν ἀκολουθοῦν στρατιῶτες. Μὲ μαλλιὰ χυτά, κοκκινοτρίχης καὶ ἀκάλυπτος. Φορᾶ πορφυρὸ μανδύα. Χτυποῦν καμπάνες.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Τὴ στιγμὴ ἀκριβῶς ποὺ πάω νὰ γιορτάσω τὴ νίκη μου ἐνάντια στὸν πιὸ ἐπικίνδυνο ἐχθρὸ κι' ἡ χώρα μου ὁλάκερη καίει στ' ὄνομά μου μαῦρο λιβάνι, βρέθηκε ἕνας ζητιάνος νὰ κάθεται μπροστὰ στὴν πόρτα μου καὶ νὰ βρωμάει δυστυχία. Στὸ διάστημα ὅμως ἀνάμεσα σὲ μεγάλα γεγονότα, ταιριάζει νὰ κάνεις παρέα μὲ τὸ τίποτε. (οἱ στρατιῶτες σταματοῦν). Ξέρεις, ἄνθρωπε, γιατί χτυποῦν οἱ καμπάνες;

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Ναί. Πέθανε τὸ σκυλί μου!

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Ἦταν αὐτὸ προπέτεια;

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Ὄχι! Ἀδύναμα γερατειά. Ἄντεξε ἴσαμε τὸ τέλος. Συλλογιζόμουν: γιατί ἄραγε, νὰ τρέμουν τὰ πόδια του ἔτσι; Εἶχε τεντώσει τὰ μπροστινά του πάνω στὸ στῆθος μου. Μείναμε ἔτσι ὅλη τὴ νύχτα, ὥσπου μᾶς σκέπασε τὸ ξεροβόρι. Τὴν αὐγὴ ὅμως τά 'χε πιὰ κακαρώσει καὶ τὸν ξεσκάλωσα ἀπὸ πάνω μου. Τώρα δὲν μπορῶ νὰ γυρίσω σπίτι μου, γιατὶ ἄρχισε ἡ ἀποσύνθεση καὶ σκυλοβρωμᾶ.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Καὶ γιατί δὲν τὸ πετᾶς μακρυά;

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Αὐτὸ δὲ σ' ἐνδιαφέρει. Τώρα, ἐσύ, ἔχεις ἕνα κούφιο στῆθος σὰν μιὰ τρύπα στ' ἀπόνερα. Γιατὶ ἔκανες μιὰ κουτὴν ἐρώτηση. Ὅλοι κάνουν χαζὲς ἐρωτήσεις. Ἄχ! αὐτὲς οἱ ἐρωτήσεις!

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Κι' ὅμως συνεχίζω νὰ ρωτῶ, ποιός σὲ φροντίζει. Γιατί, ἂν δὲν ἔχεις κανέναν ποὺ νὰ γνοιάζεται γιὰ σένα, πρέπει νὰ φύγεις ἀπὸ δῶ. Ἐδῶ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ σαπίζουν ψοφίμια καὶ ν' ἀκούγονται δυσάρεστες κραυγές.

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Τσιρίζω;

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Νὰ ποὺ κι' ἐσὺ τώρα μὲ ρωτᾶς, κι' ἡ ἐρώτησή σου κλείνει μέσα της εἰρωνία ποὺ δὲν τὴν καταλαβαίνω.

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Ναί, δὲν τὸ ξέρω, κι' ἂς πρόκειται γιὰ μένα.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Δὲ σταματῶ νὰ σὲ ρωτῶ. Ποιὸς σὲ φροντίζει;

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Καμιὰ φορὰ ἕνα παιδί, ποὺ κάποιος ἄγγελος τό 'φιαξε τῆς μητέρας του τὴν ὥρα ποὺ αὐτὴ ἀποδιάλεγε πατάτες.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Δὲν ἔχεις γιούς;

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Ἔφυγαν.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Ὅπως ὁ στρατὸς τοῦ Αὐτοκράτορα ΤΑ-ΛΙ, ποὺ τὸν ἔθαψε ἡ ἄμμος στὴν ἔρημο;

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Προχωροῦσε μέσ' στὴν ἔρημο κι' οἱ ἄνθρωποί του τοῦ 'λεγαν: Εἶναι πολὺ μακρυά, ΤΑ-ΛΙ, γύρνα πίσω. Ἐκεῖνος ὅμως ὅλο καὶ ξανάλεγε: Τούτη τὴ χώρα πρέπει νὰ τὴν κάνω δική μου. Περπατοῦσαν ὁλημερίς, ὥσπου τὰ σαντάλια τους ἔλυωσαν, οἱ πατοῦσες τους σχίστηκαν καὶ προχωροῦσαν μὲ τὰ γόνατα. Τὴ μιὰ φορὰ ἡ ἀμμοθύελλα ἔρριξε κάτω μιὰ γκαμήλα. Ψόφησε μπρὸς στὰ μάτια τους. Τὴν ἄλλη φορὰ φτάσανε σὲ μιὰν ὄαση κι' εἶπαν: μοιάζει μὲ τὴ πατρίδα μας. Κι' ἔπεσε ὁ μικρὸς γιὸς τοῦ Αὐτοκράτορα σὲ μιὰ στέρνα καὶ πνίγηκε. Τὸν κλαίγανε ἑφτὰ ὁλόκληρες μέρες κι' ὁ πόνος τους δὲν εἶχε σταματημό. Μιὰ μέρα εἶδαν τ' ἄλογα νὰ ψοφᾶνε καὶ τὴν ἄλλη δὲ μποροῦσαν πιὰ νὰ σέρνουν τὶς γυναῖκες μαζύ τους. Κι' ὕστερα ἦρθε ἡ ἀμμοθύελλα καὶ τοὺς σκέπασε. Κι' ὅλα τέλειωσαν καὶ μὲ μιᾶς ἔγινε μεγάλη ἡσυχία. Κι' ἡ ξένη χώρα ἀνῆκε πιὰ σ' αὐτούς. Τ' ὄνομά της τὸ ξέχασα.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Καὶ ἀπὸ ποῦ τὰ ξέρεις ἐσὺ ὅλα αὐτά; Ἀναλήθειες. Ἔγιναν ὁλωσδιόλου ἀλλοιώτικα.

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Ἀπὸ τότε ποὔγινε πολὺ ἰσχυρὸς κι ἐγὼ ἔνοιωσα σὰ νά 'γινα παιδί του, τὸ 'σκασα μπουσουλώντας, γιατὶ δὲν ἐπιτρέπω σὲ κανέναν νὰ μ' ἐξουσιάζει.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Γιὰ τί πράμα μιλᾶς;

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Σύννεφο διάβαινε πυκνό. Κατὰ τὰ μεσάνυχτα ἔγινε ξαστεριά. Κι ἔγινε πάλι ἡσυχία.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Τὰ σύννεφα κάνουν θόρυβο;

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Μερικοὶ μάλιστα πέθαναν μέσα στὶς βρώμικες καλύβες τοῦ ποταμοῦ, ποὺ εἶχε ξεχειλίσει τὴν προηγούμενη ἑβδομάδα. Δὲ πρόφτασαν νὰ γλυτώσουν.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Ἐσὺ ὅλα τὰ ξέρεις. Δὲν κοιμᾶσαι ποτέ;

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Ὅταν ἀποθέτω τὴν πλάτη μου στὶς πέτρες, τότε, τὸ παιδὶ ποὺ γεννήθηκε, οὐρλιάζει. Κι' ὕστερα ἀρχίζει νὰ φυσᾶ καινούργιος ἀέρας.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Χτὲς βράδυ ὁ οὐρανὸς εἶχε ξαστεριά, κανένας δὲν πέθανε στὴν ποταμιά, κανένα παιδὶ δὲ γεννήθηκε κι' οὔτε εἴχαμε ἀέρα.

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Τότες εἶσαι τυφλός, κουφὸς καὶ δὲ νογᾶς ἀπὸ τίποτε. Ἢ συμβαίνει τ' ἄλλο: Εἶσαι κακόψυχος.

Π α ύ σ η

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Μὲ τί ἀσχολεῖσαι; Δὲ σὲ εἶδα ποτέ μου ὥς τώρα. Ἀπὸ ποιό αὐγὸ ἔσκασες;

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Σήμερα κατάλαβα, ὅτι ἀπὸ καλαμπόκι δὲ θἄχουμε καλὴ σοδειά. Δὲν ἔβρεξε. Ἕνας μουντός, καυτὸς ἀγέρας περνᾶ πάνω ἀπ' τὰ χωράφια.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Πολὺ σωστό. Φέτος δὲν πᾶμε καλὰ μὲ τὸ καλαμπόκι.

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Τὰ ἴδια δὲν εἴχαμε καὶ πρὶν ἀπὸ τριανταοχτὼ χρόνια; Τὸ καλαμπόκι εἶχε στὸν ἥλιο σαπίσει καὶ πρὶν καλὰ-καλὰ χαλάσει, ἦρθε ἡ βροχὴ μὲ τὸ τουλοῦμι, βγῆκαν οἱ ἀρουραῖοι καὶ τὰ κάνανε λίμπα στὰ χωράφια. Ὕστερα πατῆσαν τὰ χωριὰ καὶ σπάραξαν τοὺς ἀνθρώπους. Ὥσπου σκάσανε ἀπὸ τὸ πολὺ τὸ φαγοπότι.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Ἰδέα δὲν ἔχω ἀπ' αὐτὴ τὴν ἱστορία. Σίγουρα τὴν ἔφιαξες κι' αὐτήν, ὅπως καὶ τὶς ἄλλες Ἡ Ἱστορία δὲν ἀναφέρει τέτοιο λιμό, πουθενά.

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Δὲν ὑπάρχει Ἱστορία!

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Καὶ ὁ Ἀλέξανδρος; ὁ Καίσαρας; κι' ὁ Ναπολέων;

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Ἱστορίεεες! Καὶ ποιός νομίζεις πὼς εἴταν ὁ Ναπολέων;

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Εἴταν αὐτὸς ποὺ κατάκτησε τὸ μισὸ Κόσμο κι' ἔπεσε θῦμα τῆς ὑπεροψίας του! .

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Αὐτὸ ποὺ λές, μποροῦν νὰ τὸ πιστεύουν μονάχα δυό: Αὐτὸς κι' ὁ Κόσμος. Νοθεῖες. Στὴν πραγματικότητα, ὁ Ναπολέων εἴταν ἕνας ἄνθρωπος ποὺ δούλευε τραβώντας κουπὶ σὲ μιὰ γαλέρα. Κι' εἶχε ἕνα τόσο μεγάλο κεφάλι, ποὺ τοὔλεγαν ὅλοι: Δὲ μᾶς μένει χῶρος νὰ τραβήξουμε κουπιά, ἐμποδίζει τοὺς ἀγκῶνες μας τὸ κεφάλι σου! Ὅταν τὸ πλεούμενο βούλιαξε, γιατί δὲν τραβοῦσε κανεὶς κουπί, αὐτὸς παραφούσκωσε τὸ κεφάλι του μὲ ἀέρα κι' ἔτσι ἔμεινε ζωντανός, αὐτὸς μονάχα! Κι ἐπειδὴ εἴταν δεμένος μ' ἁλυσίδες, συνέχιζε νὰ τραβᾶ τὸ κουπί, δὲν ἔβλεπε ὅμως ἀπὸ κεῖ κάτω πρὸς τὰ ποῦ πήγαινε γιατὶ ὅλοι τους εἶχαν πνιγεῖ. Τότες, ἔσεισε τὸ κεφάλι του πέρα-δῶθε πάνω ἀπὸ τὸ Σύμπαν κι' ἐπειδής, εἴπαμε, τὸ κεφάλι του εἴταν πολὺ βαρύ, τοὔπεσε χάμω.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Αὐτὸ εἴταν ἡ μεγαλύτερη βλακεία ποὺ ἄκουσα μέχρι σήμερα. Μ' ἀπογοήτευσες μ' αὐτὴν τὴν ἱστορία. Τὶς ἄλλες, τουλάχιστον, τὶς εἶχες σκαρώσει ὡραῖα. Καὶ τί γνώμη ἔχεις γιὰ τὸν Αὐτοκράτορα;

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Δὲν ὑπάρχουν Αὐτοκράτορες. Ὁ λαὸς μονάχα τὸ πιστεύει, κι' ὅποιος ἄλλος, ποὺ νομίζει ὅτι εἶναι. Κι' ὅταν ἀργότερα φιάξουν πολλὰ κανόνια κι' ἐκπαιδεύσουν αὐτοὺς ποὺ βαρᾶνε τὰ ταμπούρλα, τότες ἀρχινᾶνε ἕναν πόλεμο καὶ ψάχνουν γιὰ ἐχθρό.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Τώρα ὅμως ὁ Αὐτοκράτορας ἐνίκησε τὸν ἐχθρό.

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Τὸν ἐσκότωσε, δὲν τὸν ἐνίκησε. Ὁ ἕνας ἠλίθιος τὸν ἄλλον ἠλίθιο.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: (δυσανασχετώντας) Εἴταν ἕνας δυνατὸς ἀντίπαλος, αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ πιστέψεις!

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Κάποιος ρίχνει πετραδάκια μέσα στὸ δικό μου ρύζι. Αὐτὸς εἶναι δ ι κ ό ς μου ἐχθρός. Παινευόταν, γιατ' εἶχε δυνατὰ χέρια. Πέθανε ὅμως ἀπὸ καρκίνο. Κι' ὅταν τὸν κλεῖσαν στὸ κιβούρι του, δὲν προσέξανε πὼς τὸ ἕνα του χέρι ἀπόμεινε ἔξω. Κι' ὅταν φορτωθῆκαν τὸ φέρετρο, τὸ χέρι κρεμόταν στὸ κενὸ ἀβοήθητο, γυμνό, ἄδειο.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Δὲ θὰ βαρεθεῖς ἄραγε ποτέ σου νὰ σούρνεσαι ἔτσι χάμω;

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Ἀπὸ τὰ πρὶν σύννεφα κατηφόριζαν τὸν οὐρανό, ἀτελείωτα. Τὰ παρακολουθῶ ἐγώ. Δὲ σταματοῦν ποτέ.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Τώρα, αὐτὴ τὴ στιγμή, σύννεφα δὲν κατηφορίζουν τὸν οὐρανό. Μιλᾶς λοιπὸν ἀνισόρροπα. Αὐτὸ δὰ εἶναι σὰν τὸν ἥλιο φανερό!

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Δὲν ὑπάρχει ἥλιος!

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Μὰ ἐσὺ εἶσαι κι' ἐπικίνδυνος, ἔχεις μανία καταδιώξεως, εἶσαι τρελλός.

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Εἴταν ἕνα πιστὸ σκυλί, ὄχι ἀπ' τὰ συνηθισμένα. Ἄξιζε πολλά. Ἀκόμα καὶ κρέας μοῦφερνε καὶ τὰ βράδυα κοιμόταν μαζύ μου, στὰ κουρέλια μου κοντά. Μιὰ μέρα ἔγινε μεγάλος σαματᾶς στὴ πόλη. Ὅλοι μοῦ ρίχτηκαν γιατί, λέει, δὲν πρόσφερα σὲ κανένα τίποτα, ποὺ ν' ἀξίζει τὸν ἔπαινο. Ἀκόμα κι' οἱ στρατιῶτες εἶχαν ξεσηκωθεῖ. Ἀλλὰ τὸ σκυλί μου τοὺς κυνήγησε.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Καὶ τί μοῦ τὰ λές ὅλα αὐτά;

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Γιατὶ σὲ παίρνω γιὰ κουτόν.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Τί ἄλλο πιστεύεις γιὰ μένα;

ΖΗΤΑΙΝΟΣ: Ἔχεις ἀδύναμη φωνή: εἶσαι, λοιπόν, φοβιτσιάρης. Ρωτᾶς πολλά: εἶσαι λακές. Ψάχνεις νὰ μοῦ στήσεις παγίδες: ἄρα δὲν ἔχεις πεποίθηση στὴν ὑπόθεσή σου, ἀκόμη καὶ γιὰ τὴν πιὸ σίγουρη. Δὲ μὲ πιστεύεις, κι' ὅμως μ' ἀκοῦς: ἔχεις λοιπὸν ἀδύνατο χαρακτήρα καί, τέλος, πιστεύεις πὼς εἶσαι ὁ ὀμφαλὸς τῆς Γῆς, ἐνῶ ὑπάρχουν ἄνθρωποι πολὺ πιὸ ἀξιόλογοι, π.χ. ἐγώ. Ξέχωρα ἀπ' αὐτὰ εἶσαι τυφλός, κουφὸς κι' ἀδαής. Τ' ἄλλα σου ἐλαττώματα δὲν τὰ γνώρισα ἀκόμα.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Πολὺ κακό. Δὲ βλέπεις ἀπάνω μου καμιὰν ἀρετή;

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Μιλᾶς σιγανά: εἶσαι λοιπὸν ταπεινός. Ρωτᾶς πολλά: θέλεις νὰ πλουτίσεις τὶς γνώσεις σου. Ἐξετάζεις τὰ πάντα: εἶσαι λοιπὸν σκεπτικιστής. Ἀκοῦς δῆθεν ψευτιές: εἶσαι, λοιπόν, ἐπιεικής. Πιστεύεις, πὼς ὅλα γυρίζουν γύρω ἀπ' τὴν τροχιά σου: ἄρα δὲν εἶσαι χειρότερος ἀπ' ὅ,τι οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι καὶ δὲν εἶσαι πιὸ μωρόπιστος ἀπ' αὐτούς. Ἐκτὸς ἀπ' αὐτά, δὲν ἔχασες τὰ μυαλά σου ἀπ' τὰ πολλὰ ποὺ γνώρισες. Δὲν πολυσκοτίζεσαι γιὰ πράγματα ἀδιάφορα σὲ σένα καὶ δὲν ἔγινες ἄβουλος ἀπ' τὴν πολλὴ γνώση. Τὶς ἄλλες ἀρετές σου τὶς ξέρεις πιὸ καλὰ ἀπὸ μένα ἢ ἀποποιονδήποτε ἄλλον.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Κάνεις μπόλικο πνεῦμα!

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Κάθε κολακεία ἀξίζει ἀνάλογα μὲ τὴν ἀμοιβή της. Τώρα ὅμως δὲν σὲ πληρώνω γιὰ πληρωμὴ δική μου.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Ἀνταμείβω ὅλες τὶς ὑπηρεσίες ποὺ μοῦ προσφέρουν.

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Πολὺ φυσικό. Τὸ ὅτι περιμένεις ἐπιδοκιμασία, δείχνει τὴν πολὺ κοινὴ ψυχή σου.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Καὶ ποὺ δὲ σοῦ κρατάω κακία, εἶναι κι' αὐτὸ συνηθισμένο;

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Ναί. Γιατὶ δὲν μπορεῖς νὰ μοῦ κάνεις κακό.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Μπορῶ νὰ σὲ ρίξω στὰ κάτεργα.

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Κάνει δροσιὰ 'κεῖ κάτω;

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Ἥλιου δὲν μπαίνει ἐκεῖ οὔτε μιὰν ἀχτίδα.

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Ἥλιος, εἴπαμε, δὲν ὑπάρχει. Μήπως ἔχεις ἀδύνατο μνημονικό;

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Ἀκόμα καὶ νὰ σὲ θανατώσω μπορῶ!

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Τότε δὲ θὰ μουσκεύει τὸ κεφάλι μου ἡ βροχή, τὰ παράσιτα θὰ πάρουν δρόμο καὶ τὸ στομάχι μου θὰ καταλαγιάσει καὶ θ' ἀπολαύσω τὴν ὡραιότερη γαλήνη στὸ πέρασμά μου πάνω στὴ Γῆ.

(Ἕνας ΑΓΓΕΛΙΟΦΟΡΟΣ πλησιάζει τὸν Αὐτοκράτορα καὶ τοῦ λέει κάτι σιγανά).

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Πέστους δὲν ἀργῶ πολύ. (ὁ ἀγγελιοφόρος φεύγει). Τόσο κακὸ δὲν πρόκειται νὰ σοῦ κάνω. Τὸ σκέφτομαι πολὺ προτοῦ κάνω κάτι.

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Αὐτὸ νὰ μὴν τὸ πεῖς σὲ κανένα. Ἀλλοιῶς, θὰ βγάλει τὰ συμπεράσματά του, ὅταν διαπιστώσει τὶς πράξεις σου.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Δὲ νομίζω ὅτι μὲ περιφρονοῦν.

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Μπροστά μου ὅλοι γονατίζουν, ἀλλὰ δὲ βγάζω τίποτα μ' αὐτό. Μονάχα οἱ ἐνοχλητικοὶ μοῦ φορτώνονται μὲ τὶς φλυαρίες τους καὶ τὶς ἐρωτήσεις τους.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Ἐγὼ σοῦ φορτώνομαι;

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Ἡ μεγαλύτερη κουταμάρα ποὺ εἶπες σήμερα. Εἶσαι ἀδιάντροπος. Δὲν ἐκτιμᾶς τὸ ἀπαραβίαστο τοῦ κάθε πολίτη. Δὲν ἐγνώρισες τὴ μοναξιὰ καὶ γι' αὐτὸ ζητᾶς ἐπιδοκιμασία ἀπὸ ἕναν ξένο, ὅπως εἶμαι ἐγώ. Τάχτηκες νὰ ἐξαρτᾶσαι ἀπ' τὴν ἐκτίμηση τοῦ κάθε τυχόντα.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Ἐξουσιάζω τοὺς ἀνθρώπους. Ἀπὸ κεῖ καὶ ἡ ἐκτίμηση!

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Καὶ τὰ γκέμια νομίζουν πὼς διαφεντεύουν τ' ἄλογα, κι' ἡ μύτη τῆς χελιδόνας πιστεύει πὼς ὁδηγεῖ τὸ πουλί, κι' ἡ κορφὴ τοῦ φοίνικα νομίζει πὼς παρασέρνει τὸ δέντρο μαζύ της στὸν οὐρανό!

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Εἶσαι κακὸς ἄνθρωπος! Θὰ σ' ἄφινα νὰ σαπίσεις, ἂν δὲν πίστευα ἀργότερα ὅτι αὐτή μου τὴν πράξη τὴ χαρακτηρίζει πληγωμένη ματαιοδοξία.

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: (βγάζει τ' ὀργανάκι καὶ παίζει).

ΕΝΑΣ ΑΝΤΡΑΣ: (περνάει γρήγορα ἀπὸ μπροστά του καὶ ὑποκλίνεται).

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: (κρύβει τ' ὀργανάκι του) Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἔχει μιὰ γυναίκα ποὺ τὸν κλέβει. Τὸ βράδυ ξαπλώνει μαζύ του γιὰ νὰ τοῦ βουτάει τὰ λεφτά του. Κάποτε ξυπνάει καὶ τὴν τσακώνει νά 'ναι ἀπὸ πάνω του. Αὐτὸς π...

στεύει πὼς τὸν ἀγαπάει τόσο πολύ, ποὺ καὶ τὴ νύχτα θέλει νὰ τὸν καναχεύει. Γι' αὐτὸ καὶ μόνο, τῆς συγχωρεῖ τὶς μικροαπάτες ποὺ κάνει σὲ βάρος του.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Ξανάρχισες; Οὔτε μιὰ λέξη δὲν εἶναι ἀληθινή, ἀπ' ὅσα εἶπες ὥς τώρα!

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Καὶ τώρα δίνε του. Εἶσαι χυδαῖος!

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Μὰ αὐτὸ εἶναι ἀνήκουστο!

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: (παίζει τὸ ὀργανάκι του.)

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Καὶ τώρα τελείωσε ἡ ἀκρόαση;

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: Τώρα ὅλοι τους θὰ βλέπουν τὸν οὐρανὸ πιὸ ὡραῖον καὶ τὴ γῆ πιὸ καρπερὴ ἀπ' τὴ λιγούλα μουσικὴ ποὺ ἄκουσαν. Καὶ θὰ κρατηθοῦν στὴ ζωὴ καὶ θὰ συγχωρήσουν τοὺς ἑαυτούς τους καὶ τοὺς γείτονές τους χάρη στὴ λίγη μουσικὴ ποὺ ἄκουσαν.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Θὰ μοῦ πεῖς τουλάχιστον, γιατί, ἀφοῦ δὲ μὲ ἀνέχεσαι καθόλου, κάθεσαι καὶ μοῦ διηγεῖσαι τόσα πολλά;

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: (βαρυεστημένα). Γιατί δὲν ἤσουνα καὶ τόσο περήφανος καὶ καθόσουν ν' ἀκούσεις τὴ φλυαρία μου, ποὺ ἐγὼ τὴν εἶχα τόσο ἀνάγκη, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ ξεχάσω τὸ πεθαμένο μου σκυλί.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ: Τώρα φεύγω. Μοῦ χάλασες τὴν ὡραιότερη μέρα τῆς ζωῆς μου. Δὲν ἔπρεπε νὰ σταματήσω. Δὲν κερδίζει κανεὶς τίποτε μὲ τὴν συμπόνοια. Τὸ μόνο ποὺ ξεχώρισα σὲ σένα ἦταν τὸ θάρρος σου, νὰ μοῦ ἀντιμιλᾶς. Ἔτσι ἔκανα ὅλους τοὺς ἄλλους νὰ μὲ περιμένουν!

(Φεύγει, κι οἱ στρατιῶτες τὸν ἀκολουθοῦν. Οἱ καμπάνες χτυποῦν καὶ πάλι.)

ΖΗΤΙΑΝΟΣ: (Τώρα βλέπει ὁ θεατὴς ὅτι εἶναι τυφλός). Καὶ τώρα ἔφυγε. Θά 'ναι προμεσήμερο, γιατὶ ἡ ἀμόσφαιρα εἶναι πυκνή. Τὸ παιδὶ σήμερα δὲ θά 'ρθει. Ἔχουν μεγάλη γιορτὴ στὴν πόλη. Ὁ ἠλίθιος ἐδῶ πάει κι' αὐτὸς γιὰ τὴ γιορτή. Κι' ἐμένα δὲ μ' ἀπόμεινε παρὰ νὰ ξαναρχίσω νὰ σκέφτομαι πάλι τὸ σκυλί μου.

ΤΕΛΟΣ